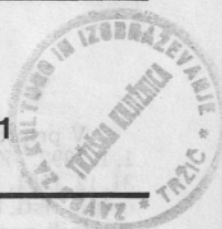

čevljar

OBČINSKA KNJIŽNICA
64290 TRŽIČ
Bračičeva 4

Letnik: XXI

maj 1991

glasilo tovarne obutve

Peko

tržič

POSLOVANJE PEKA V OSAMOSVOJENI SLOVENIJI

Na podlagi prebiscitne odločitve v lanskem decembru pospešeno potekajo aktivnosti za zagotovitev potrebnih pogojev za samostojno življenje države Slovenije. Nas v gospodarstvu seveda še posebej zanima, kakšni bodo pogoji gospodarjenja v spremenjenih razmerah saj imajo prav ti izredno pomemben vpliv na uspešnost našega dela in s tem na naš standard ter možnosti razvoja.

Nam vsem je poznano, da je Peko že dolga leta prisoten na svetovnem trgu in prav tako močno vpet tudi v jugoslovanski gospodarski prostor. Naše opredelitve so vsled tega jasne. Vedno smo se in se še zavzemamo za prosto delovanje trga in s tem tudi prost pretok blaga in denarja. Torej tržišče naj bo tisto, ki bo določalo debelino našega kosa kruha, mi pa se moramo stalno usposabljalati, da bomo uspeli kar najboljše in najhitreje ugoditi vsem zahtevam, ki jih tržišče postavlja. Nam so torej tuje prepreke in ovire vseh vrst, ki so se in se še bodo postavljale v posameznih okoljih.

Sedanja zapletena politična situacija v jugoslovanskem prostoru nam postavlja vsak dan težje ovire pri poslovanju s svetom. Vsi, ki s tem svetom posluujemo vemo, da »JUGO« riziko zelo drago plačujemo. Prav gotovo želimo, da se situacija čimprej razplete, da bi vsaj ta del poslovanja začel zopet normalno potekati. Razplet za Slovenijo pomeni osamosvojitve, pri tem je za nas pomemben odgo-

vor na vprašanje, kakšen bo odziv ostalega dela Jugoslavije, saj smo tudi v tem gospodarskem prostoru močno prisotni, tako s prodajo, nakupi in našim premoženjem. Velika je verjetnost, da bo osamosvajanje Slovenije spremljano tudi z določenimi ovirami in preprekami za pretok blaga in denarja. To je težko predvidljivo, zato je tudi kakršnakoli naša aktivnost s tem povezana, preuranjena. Če že bodo ovire in prepreke, potem mislim, da bo to le samo določeno prehodno obdobje po katerem bosta ponovno trg in naša sposobnost merilo naše uspešnosti. Razumljivo je, da je naša želja za čim krajše omenjeno prehodno obdobje.

Iz že povedanega se da razumeti, da je naša dolgoročna strategija obdržati tržišče v vseh delih sedanje Jugoslavije, saj je to hvaležno tržišče na katerem je bil Peko prisoten že v prejšnji Jugoslaviji in v katerega je tudi stalno vlagal. Torej, nič takega ne bomo storili, da bi to kazalo na umik iz tržišča, celo obratno, storili bomo vse da ostanemo. Spremljali bomo spreminjajoče razmere in se jim prilagajali. Storili bomo vse, da bi premagali ali obšli ovire, v najslabšem primeru pa počakali, da se razmere ponovno normalizirajo.

Tudi pri naših sedanjih vsakodnevnih aktivnostih je zaznana omenjena opredelitev. Zagotavljamo oskrbo vseh poslovalnic s prodajnim programom in prav tako zagotavljamo pogoje za delova-

nje naših zaposlenih — Pekovcev v teh poslovalnicah, ki jih imamo kar 89 izven Slovenije.

Kljub našim opredelitvam je določena verjetnost zmanjšane možnosti prodaje na sedanjem jugoslovanskem tržišču. Določen del tega bo verjetno mogoče prenesti v povečan izvoz, že dalj časa aktivno delamo na iskanju možnih oblik povečanja izvoza, določena bojazen je prav tako, da proizvodne kapacitete ne bodo polno zasedene in s tem seveda posledice, ki jih to povzroča. Tudi reševanje s povečanim izvozom bo povezano s še mnogo ostrejšim bojem s stroški. Svetovni trg ne prizna kar celo vrsto stro-

škov, ki jih danes še imamo, vse te bomo morali znižati, tako stroške materiala, še posebej pa kapitala in bistveno racionalizirati režijo.

Živimo v času, ko se razmere zelo hitro spreminjajo. Zelo pomembno je, da spremljamo vsa ta dogajanja in iz teh nastajajoče spremembe ter se jim prilagajamo pač tako, da na naše poslovanje delujejo čim manj negativno. Ne glede na uspešnost našega prilagajanja pa bomo v prehodnem obdobju občutili negativne posledice osamosvajanja. Gotovo je želja vseh da bi bilo to prehodno obdobje čim krajše, bojim se da bo daljše, kot so naše želje.

FRANC Grašič, dipl. ekon.

ZAČETEK REDNE PROIZVODNJE

Zaključena je selitev in uvajanje delavcev. Obrat je usposobljen za proizvodnjo TR podplatov. To bi bilo telegrafsko sporočilo za TERMOSOL v Ormožu.

TERMOSOL je mešano podjetje. Delež Peka v osnovnem kapitalu je 60 % v obliki strojev, opreme in prenosa znanja, družabnik pa je g. Jurkovič Anton, podjetnik iz Ormoža. Po vrnitvi iz tujine se je odločil za proizvodnjo TR izdelkov v sodelovanju z nami. Njegov delež je 40 %, to je vrednost proizvodnih prostorov in denarna sredstva.

V obratu sta dva stroja Presma in potrebna dodatna oprema iz Pura. V proizvodnji dela sedem delavcev za potrebe Peka in prodajo drugim. Ob ustanovitvi smo se obvezali, da bomo opravili selitev, usposabljanje delavcev in prenos znanja. To je zaključeno, stiki pa s tem ne bodo prekinjeni, ker bo pri nas razvoj, priprava, izdelava orodij in tržištvu v okviru prodaje TEP PGP.

Selitev in poskusna proizvodnja je bila opravljena v predvidenih rokih, ker je bilo sodelovanje dobro. Vsa dela so opravili v TEP OVE, vključeni pa so bili tudi RPS, SKK, Investicijski sektor in raziskovalna enota.

UPOKOJEVANJE PO NOVEM

V pripravi je nov pokojninski zakon, ki bo začel veljati 1. 1. 1992. Zahteve za upokojitev, ki bodo vložene do 31. 12. 1991, bodo obravnavane po sedanjem zakonu. Napako delajo tisti, ki panično bežijo v predčasni pokoj, čeprav bodo izpolnili pogoje za redno upokojitev šele v drugi polovici letošnjega leta. V predčasni pokoj jih je šlo veliko zato, ker so se bali, da se jim bo podaljšalo trajanje polne pokojninske dobe (moški 40 let, ženska 35 let).

Zagotavljajo, da se to ne bo spremenilo, predlagana pa je zaostritev drugega pogoja za starostno upokojitev. Moški se lahko upokoji ne glede na svojo starost, ko doseže 40 let pokojninske dobe. Če pa še nima 40 let pokojninske dobe, se lahko upokoji, ko je star 60 let in ima vsaj 20 let pokojninske dobe. Ta starostna meja šestdesetih let naj bi se zaostрила. Po novem se naj bi moški lahko upokojili šele po 63. letu. To pa bo veljalo šele od leta 1997 dalje. Od leta 1992 do leta 1997 pa bo veljalo prehodno obdobje, v katerem se bo potrebna starost vsako leto podaljšala za pol leta. Moški, ki ne bo imel 40 let pokojninske dobe, se bo lahko v letu 1992 upokojil le, če bo star vsaj 60 let in 6 mesecev. V letu 1993 pa bo moral biti star že 61 let. In tako dalje.

Isto se bo zgodilo z žensko. Ta se bo v letu 1992 lahko upokojila, če še ne bo imela 35 let delovne dobe le, če bo stara že 55 let in 6 mesecev. V letu 1993 pa bo morala biti stara že 56 let. V letu 1997 pa bo morala biti stara 58 let.

To je prva zaostritev. Druga zaostritev bo prizadela manjše število upokojencev. Po novem naj bi moški mogli v pokoj kljub dopolnjenim 40 letom pokojninske dobe šele pri določeni starosti. To je potrebno razložiti. Zakon dovoljuje, da se človek lahko redno zaposli, šele, ko je star 15 let. To pomeni, da je po 40 letih dela star 55 let in gre torej lahko že v pokoj. Ni mu treba čakati 60. rojstni dan. Od leta 1997 naprej pa bo moral počakati na 58. rojstni dan, da bo kljub 40. letom pokojninske dobe smel v pokoj. Ženska ki gre s 15. rojstnim dnevom v službo, ima lahko polno pokojninsko dobo (35 let) po 50. rojstnem dnevu. Po novem zakonu bo od leta 1997, smela v pokoj kljub polni delovni dobi šele, ko bo stara 53 let. Tudi tu bo od leta 1992 do leta 1997 veljalo prehodno obdobje, v katerem se bo starost vsako leto podaljšala za pol leta.

Tako — to je ta velika skrivnost novega zakona. Mlajših rodov ta sprememba ne bo prizadela, saj gre le še redkokdo v službo pri 15. letih. Vsi gredo najprej v šolo in se v glavnem

zaposlujejo po 18. letu starosti. Drugače pa bo seveda za starejše, ki so se po vojni zaposlili in imajo morda še kakšna dvojna leta. Beneficirana delovna doba bo na nove starostne meje vplivala tako, da se bodo le-te zniževale za priznane mesece beneficirane delovne dobe. Tudi delavcem na beneficiranih delih se bo torej poznala zaostritev.

V čem je smisel teh sprememb? Želi se zmanjšati število upokojencev tako, da se zmanjša število novih upokojencev.

Odpravljeno bo tudi predčasno upokojevanje. V bodoče se bodo lahko predčasno upokojili le tisti, ki bodo delo izgubili zaradi stečajev ali iz operativnih razlogov, to pa pomeni, da bodo morali imeti uradno potrdilo, da njihovo delo ni več potrebno.

(po DE)

Sestavljanje podplatov v oddelku 535

BUDUČNOST SAMOSTOJNO PODJETJE

Od 1. julija letos bo Budućnost samostojno podjetje. Ustanovitveni akt je sprejel delavski svet na zadnjem zasedanju. Peko ustanavlja podjetje v družbeni lastnini kot družbo z omejeno odgovornostjo. Ime podjetja: Tovarna obutve »BUDUČNOST« d.o.o. Ludbreg.

Delavci bodo sodelovali v procesu lastninjenja

Dejavnost novoustanovljenega podjetja je:

- proizvodnja obutve, sestavnih delov in spremljajoča dejavnost
- trgovina na debelo in drobno z neprehrambenimi proizvodi
- opravljanje zunanjetrgovinske dejavnosti.

To je prva faza v preobrazbi lastninjenja. Peko želimo dokapitalizirati. TEP Budućnost je v Hrvatski. Pričakujemo, da se bo v dokapitalizacijo vključil tudi hrvaški fond za razvoj s svojim vložkom. Zagotovo vložka ne bi bilo, če Budućnost ne bi bila samostojna, oziroma če bi bila v sklopu Peka. Do 1. julija, to je ob ustanovitvi tega vložka še ne bo zaradi nestabilnih gospodarskih in političnih vzrokov. Peko bo tako edini lastnik, delamo in bomo delali na tem, da bo udeležba prišla čimprej. Naš cilj je tudi udeležba drugih, toda tako, da bo vložek Peka najmanj 51 %.

Ko bo v Sloveniji sprejet zakon o privatizaciji, bomo začeli za Peko najprimernejši način privatizacije. Delavci Budućnosti bodo enakovredno lahko sodelovali v procesu lastninjenja.

Do ustanovitve načrtujemo izvolitev delavskega sveta, registracijo podjetja Budućnost, imenovanje vršilca dolžnosti direktorja. Na ustanovni skupščini pa bo sprejet Statut in imenovan direktor. Kandidat bo Franjo Repić, vodja TEP Budućnost.

Razvoj, uvoz, izvoz in podobno bo še naprej v Peku, čeprav bo podjetje registrirano tudi za te dejavnosti.

Izvoz v Sovjetsko zvezo

TEŽKI DNEVI ZA PROIZVAJALCE
IN IZVOZNIKE

Dolga leta zelo ugodnega klirinškega izvoza obutve v Sovjetsko zvezo so mimo. V zadnjih letih se je letno na klirinški način izvozilo iz Jugoslavije v SZ od 13 do 15 milijonov parov najrazličnejše obutve. Količine po proizvajalcih so bile določene po ključu, več izvoza za zahod, večja količina izvoza v SZ. Peko je bil dolga leta in je še v samem vrhu izvoznikov na zahod, zato so mu temu primerne velike količine pripadale za izvoz v Sovjetsko zvezo. Celo tako je bilo, če smo hoteli ostati na vseh osvojenih tržiščih s primerno količino, smo bili od priznanih pravic sposobni v Peku izdelati le polovico količine, drugo polovico pravic pa smo odprodali drugim proizvajalcem, ki niso imeli dovolj naročil, da bi zapolnili kapacitete.

Zaradi vse večjega negativnega salda pri blagovni menjavi s Sovjetsko zvezo v korist Sovjetske zveze in zaradi znanih političnih sprememb v vzhodni Evropi in pa nazadnje v poslabšanju pogojev gospodarjenja, so se prve težave začele pojavljati že v letu 1990. Odpreme so potekale normalno, le s plačili se je začelo zavračevati. Ta problem smo reševali na ta način, da smo dvigovali pri izvozniku terjatve in jih sami vnovčevali pri podjetjih, ki so za to imela potrebo.

Vse ostalo, izdelava kolekcij, predizbor, sam izbor in ostali dogovori za sklenitev pogodbe za leto 1991 pa je potekalo v najlepšem redu, tako kot smo bili navajeni v prejšnjih letih.

Vse pogostejše je bilo slišati, da bo klirinški način blagovne menjave med državama ukinjen in, da se bo prešlo na konvertibilni način plačevanja. In ko je bilo že definitivno odločeno, da se z 1. 1. 1991 ukinja klirinški način poslovanja, pogodba za prvi kvartal 1991 pa je bila tudi že podpisana, nas je izvoznik Centrotexil iz Beograda pismeno povprašal, če smo pripravljeni količine za prvi kvartal delno ali v celoti izdelati in odposlati pred iztekom leta 1990, in da bi seveda za to prejeli klirinško plačilo. Velika večina jugoslovanskih proizvajalcev se je za to odločila in na veliko proizvajalo in odpremljalo obutev že za naprej. Toda vsa odpremljena obutev je ostala v Subotici. Na srečo se v Peku za tak korak nismo odločili. Ker odprema obutve iz Subotice nikakor ni stekla, so se v prvih dneh letošnjega leta ponovno začeli dogovori med jugoslovanskim izvoznikom Centrotexilom in Sovjetskim izvoznikom Raznoexportom, toda na osnovi konvertibilnega načina plačila. Razgovori so bili uspešno zaključeni in nova pogodba podpisana. Vsa zagotovila so bila od strani izvoznika dana, da lahko odpreme stečejo in šele takrat smo v Peku aktivno pristopili k proizvodnji in odpremam. Izvoznik se je odločil, da ne odpremi niti para prej, dokler ne bo odprtega prvega akreditiva in bo denar v Jugoslaviji. Roki o akreditivu so se iz dneva v teden prestavljali na kasnejši čas, zaloga obutve v Subotici in po skladiščih proizvajalcev pa je neusmiljeno naraščala.

Ker je to prerastlo v državni problem, so bili od strani izvoznika in proizvajalcev aktivirani vsi najodgovornejši zvezni organi kot Zvezna gospodarska zbornica in Zvezni izvršni svet. Tudi mi nismo stali križem rok in si na vse mogoče načine prizadevali najti izvoznika, ki bi nam bil sposoben za odpremljeno obutev priskrbeti tudi plačilo. Obrnili smo se na vse, ki na kakršenkoli način poslujejo s Sovjetsko zvezo. Še največ upanja in razgovorov smo imeli s Petrolom, ki v SZ kupuje nafto in plin in edini od jugoslovanskih kupcev tudi redno plačuje, toda na žalost do danes še brez uspeha.

ZIS je planiral obisk podpredsednika g. Mitroviča v Moskvi, pa tudi tu ni šlo brez zapletov. Skoraj mesec dni niso našli na sovjetski strani sogovornika, ki bi bil pripravljen o perečem problemu z našim podpredsednikom razpravljati in dogovore, za katere bi se domenila, tudi uresničiti. No končno so se za obisk le sporazumeli in ga v tednu pred prvim majem tudi opravili. Kaj več kot to, kar smo zvedeli pre-

ko javnih medijev, da bo blagovna menjava stekla in bo dosegla že pred tem obiskom dogovorjen nivo in da je bila menjava blokirana zaradi neiznajdljivosti naših izvoznikov. Točnejše poročilo o rezultatih obiska je bilo dano na sestanku g. Mitroviča z izvozniki v Beogradu. Paralelno temu pa potekajo razgovori med predstavniki EKONOMIK NJEŠ BANC iz Moskve z našimi bankami in izvozniki o tehniki sprovajanja plačil. Poleg tega imamo v ognju še Slovenijales, ki nam je na zadnjem sestanku dal dosti spodbudnih besed in obljubil, da bo skušal kar največ že izdelane obutve pretopiti v denar.

Vzrok za nastalo situacijo so velike gospodarsko politične spremembe na obeh straneh in v tej na novo nastali situaciji se na eni strani izvozniki, na drugi strani pa uvozniki, še ne znajdejo najbolje. Ko bodo porodne težave premagane bo posel stekel, še zdaleč pa ga ne bomo s tako lahkoto obvladovali, kot je bilo to v preteklosti. Sovjetska zveza je še v večjih težavah kot mi. Treba se bo močno potruditi za vsak par prodane obutve. Zaradi izredne velikosti tega tržišča pa kljub nastali situaciji in pa škodi, ki smo jo že dosedaj utrpeli, ne velja zanemariti.

Niko Hladnik, ing.

Poslovodkinja

prodajalne

Globus

Damjana Vrhovnik

Nova prodajalna v Kranju

PEKO V GLOBUSU

Avgusta leta 1972 smo v Globusu v Kranju odprli prodajalno Peko, Kranj III. To je bila velika prodajalna na najboljši lokaciji v blagovnici Globus. Poslovalnica je bila izjemno uspešna. V letu 1985 je bilo tam prodanih 70.000 parov čevljev.

Po poteku najemne pogodbe nismo uspeli z obnovitvijo pogodbe in Globus smo morali zapustiti. Nadomestilo smo našli za Globusom, v Gregorčičevi ulici, sedanja poslovalnica Kranj III.

Zdaj smo spet v Globusu. Na istem mestu, v prvem nadstropju, na vrhu prvih stopnic, je bila 13. maja odprta poslovalnica Peko. Prodajalna, ne bomo rekli, bo taka kot smo jo bili vajeni, ampak boljša. Prodajali bomo vse najboljše iz naše proizvodnje in vrhunsko modo iz uvoza. Vedno bodo na voljo vzorčni modeli št. 37 in vse kar je modno v svetu.

Poslovodkinja in prodajalnik Globus bo Damjana Vrhovnik. Poznamo jo iz Deteljice, bila je vodja na ženskem oddelku, nato pa poslovodkinja v butiku v Tržiču.

Kako pa bo poslovala poslovalnica za Globusom? Ne bodo konkurirali drug drugemu. Kakor bo v Globusu poudarek na modi, se bo v Gregorčičevi dobilo vse za šport, rekreacijo, prosti čas in oddih. Poseben poudarek bo dan športni obutvi. Sicer pa kaj pričakujemo? S pravimi ljudmi dober posel, posel pa itak delajo ljudje.

NOV ODDELEK 535

V prostorih PUR je začel z obratovanjem nov oddelek **IZDELAVA SESTAVLJENIH PODPLATOV IZ PORO GUME**, številčna oznaka oddelka pa je 535.

V poskusni proizvodnji dela 30 delavcev. To so predvsem tisti, ki so bili zaradi zmanjšane proizvodnje v PUR na »čakanju«.

Kako poteka delo v novem oddelku?

Začne se pri sekanju plošč iz mikro porozne gume

Odsekane podplate ali bolje rečeno dele podplatov je treba obrezati in obrusiti. Zaboječki s podplati gredo nato v drug prostor kjer jih sestavljajo, nekaterim je treba dodati

Dodajanje imitacije okrasnega šiva

imitacijo okrasnega šiva, vse to zlepiti, obrusiti in obdelati, pregledati, da je pošiljka pripravljena za montažni oddelek.

Podplati iz poro gume so prožni in lahki. Poskusna proizvodnja je vsa za Rockport. Američani imajo radi udobnost.

Ko bo proizvodnja stekla normalno, bo delo organizirano v dveh izmenah, izključena ni še tretja izmena.

Oprema v oddelku je nova, večina domače proizvodnje. Izdelali so jo v mehanični delavnici. Sicer pa prevladuje ročno delo, tega je skoraj polovica.

Tehnološki postopek je izdelan doma, v razvojno pripravljalnem sektorju. Pri izdelavi so bile sicer prisotne nekatere težave, vendar so jih uspeli v kratkem času odpraviti, da skoraj ni bilo kasnitev.

Oprema je izdelana v domačih delavnicah

IZVOZ OBUTVE IN DELOV OBUTVE V ITALIJO

Lahko trdimo, da je Italija ena od vodilnih držav na področju oblačenja, od kreiranja proizvodnje do prodaje, pri obutvi pa so prav gotovo sami v vodstvu. Ker so to še naši sosede s katerimi imamo že tako in tako veliko gospodarsko menjavo, je povsem normalno, da si tudi v Peku želimo te kontakte še povečati. Že vrsto let smo prisotni kot kupec (usnja, sintetičnih materialov, sestavnih delov, kemikalij, strojne opreme itd.), že nekaj let kontaktiramo z designerji, ki nam uspešno dopolnjujejo domačo in Afisovo kolekcijo. Letos nam je po večletnem trudu uspelo dobiti tudi naročila za izdelavo gotove obutve in delov obutve za svetovno znane proizvajalce kot so: CANGURO, EFFEGI, BENETTON in SPORTIME. Morda se malo čudno sliši, da nam je po več letih uspelo dobiti naročilo, dobili bi jih lahko že prej, toda mi smo si želeli ne samo to, da sodelujemo s poznanimi firmami in se od njih kaj naučimo, temveč, da za vse to dobimo tudi spodobno plačilo in to nam je sedaj tudi uspelo. Dogovorjeni smo, da bomo za omenjene firme izdelali 120.000 parov gotove obutve in približno toliko zgornjih delov. Trenutno so to takozvani »lohn posli«, to se pravi, da nam vse potrebno za proizvodnjo pripeljejo v tovarno in odpeljejo gotove izdelke. Še pomembnejše je to, da nam vsi po vrsti obljubljajo kontinuiran posel, katerega želijo še razširiti.

Ko se bodo pri nas, mišljeno je v naši ožji domovini, gospodarske razmere toliko uredile, da ne bomo vsi bolehal za tekočo nelikvidnostjo, da ne bomo stremeli samo za lohn posli in, da bomo v to delo vgradili še lastno znanje in ga tudi zaračunali, bo zaslužek neprimerno boljši.

Niko Hladnik, ing.

PROSTE POČITNIŠKE KAPACITETE

Vse naše delavce in upokoјence obveščamo, da imamo zaradi odpovedi letovanja v zadnjih dneh, več prostih počitniških enot. Vabimo vse, ki si do sedaj niso uredili svojih počitnic, da se prijavi pri referentu za družbeni standard — tel. 217, svetovali vam bomo in vam zagotovili letovalni termin.

Posebno priporočamo letovanje v ATOMSKIH TOPLICAH v MAJU in JUNIJU in proste enote v STINICI.

NAŠI PETDESETLETNIKI

V maju praznujejo srečanja z Abrahamom naši sodelavci in sodelavke:

ANGELA HORVAT iz sektorja kontrole kvalitete
OLGA MAVRI iz poslovalnice KOČEVJE
MARJETA OSTANEK in
ANA GRMEK iz šivalnice TRBOVLJE
EMILIJA PEHARC iz sekalnice 510
JANEZ GOLMAJER iz modelirnice.

Čestitamo!

Naši sodelavci:

KAJ DELAJO, KAKO PREŽIVLJAJO SVOJ PROSTI ČAS

DARKO LAUSEGER iz Mreže — centrala

Darka Lausegerja ni treba predstavljati. Vemo, da je njegova ljubezen tek na dolge proge. Startal je že na mnogih maratonih: v Atenah, Londonu, Stockholmu, Rimu, pred nedavnim pa tudi na Dunaju.

V svetu je vsako leto veliko organiziranih cestnih tekov na katerih sodeluje po več tisoč tekačev. Proge so različno dolge, od 5 do 200 in več kilometrov. Najbolj priljubljeni so klasični maratoni, ki so dolgi 42 kilometrov in 195 metrov. Vsaka tekma je velika preizkušnja, hkrati pa tudi doživetje, ki se zlahka ne pozabi. Kako pripoveduje o zadnjem maratonu na Dunaju:

Sredi aprila sem se podal na spomladanski maraton na Dunaj. Tja sem prišel že v petek popoldne. Po nastavitvi v hotelu sem odšel v Kongresni center za štartno številko. Ko sem na štartni listi iskal svoje ime, sem videl, da je od vseh Jugoslovancev samo pri moji številki napis Slovenija. Dobil sem številko 2487, z rdečo nalepko, kar je pomenilo da startam v drugem razredu, to je s časom dve uri in trideset minut do treh ur. Nedelja:

Sonce se polagoma vzpenja in že kar prijetno greje. Ura se počasi pomika proti deseti, proti startu. Start je bil v jugovzhodnem delu Dunaja, pred cesarskim gradom SCHÖNBRUNN (letna rezidenca Franca Jožefa). Tekal sem sem in tja, se ogreval in spraševal, ali bo šlo vse po sreči, ali bom zmozel dolgo pot po dunajskih okrajih (pecirkih). Kljub temu da so za mano štirimesečne priprave, vsak dan 10 do 15 kilometrov ceste, vzponi na hrib in tek na atletski stezi, moram priznati, da mi ni bilo prijetno. Zadosti je že žulj, krč v nogi ali bolečina v tetivi, pa je tekovanja konec in sanje se razblinijo kot milni mehurček. Prvih deset kilometrov je za

mano. Približeval sem se centru mesta, kjer sta stari in novi dvor, Štefanova katedrala, proti zabavišču Prater, sejemskega prostora, olimpijskega stadiona pa spet nazaj v center, mimo dunajskega parka, mestne opere, univerze, do cilja pred mestno hišo.

Na obeh straneh ceste je čudovito občinstvo, ki hrupno bodri in navija. Ob progi je tako okoli 200 tisoč ali več gledalcev. To je prizor, ob katerem človek preprosto ne more ostati ravnodušen. Ob vsej progi igrajo majhne glasbene skupine ali hreščijo tranzistorji, ki tako še dvigujejo razporeženje in odvrtačajo misli od hudih naporov. Mnogi prostovoljci so po ulicah postavili mize in nam v papirnatih kozarcih delili vodo. Vzamem jo na skoraj vsaki okrepčevalnici, nekaj za v grlo, nekaj za polivanje glave, ker sonce že kar dobro greje.

Pogled mi gre od časa do časa od špalirja navijačev proti kilometrskim oznakam, istočasno pa na uri preverjam čas. Iz kilometra v kilometer sem bližje cilju. V daljavi uzrem stolp mestne hiše, do tam je še dobrih 5 kilometrov. Iztisnem še nekaj moči, ki so mi ostale za konec. Bliže sem cilju, močnejše so bodritve gledalcev. Slišijo se klici: »še dva kilometra pa boš doma, zmagal boš!«

Na cilju sem. Množica ploska. Ura v cilju kaže čas 2 uri 49 minut in 40 sekund. Srečno sem prišel do cilja, vsega je konec, okrog vratu mi obesijo medaljo. Moja uvrstitev je 389. mesto skupnem seštevku in 84. mesto v kategoriji od 35 do 40 let. Na cilj je prišlo 5286 tekmovalcev. V hotelu sem se stuširal, za dve uri zaspal, nato pa pripravil za vrnitev. Letalo je potrebovalo le 50 minut za pot iz Dunaja do Brnika.

Udeležba na takih prireditvah je povezana s precejšnjimi stroški. Sam bi jih ne zmozel. Najboljše je, če ima udeleženc sponzorja. Za maraton na Dunaju sem v naši tovarni dobil opremo, zato priskrba hvala. Prevoz in nastanitev v hotelu pa sta mi plačali agenciji Globtur in Adria Airways.

ZAHVALE

Ob nenadni, boleči izgubi dragega moža in očeta

FRANCA SREČNIKA

se zahvaljujemo za izrečena sožalja, cvetje, denarno pomoč sodelavcem iz oddelkov 510 in 500.

žena Julka, hčerka Eti in sin Tomaž

Ob smrti moje mame

JOŽEFE VERDERBER

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem montažnega oddelka 520 za denarno pomoč in izraze sožalja.

Žaluoči sin Ivan Verderber

Ob smrti drage mame

REZKE PODLIPNIK

se sodelavkam in sodelavcem modelirnice iskreno zahvaljujem za izrečena sožalja, darovano cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti.

sin Pavel

čevljar

Glasilo tovarne obutve »PEKO« Tržič p. o. — Ureja uredniški odbor: Ivanka Horžen, Lojze Hostnik, Matevž Jenkole, Edo Košnjek, Brane Plajbes, Marko Ručigaj, Marija Slapar — Naslov uredništva: PEKO Tržič, telefon 50-260 int. 230: — Tisk: Tiskarna PEKO — Izhaja enkrat mesečno v nakladi 4200 izvodov v slovenskem in 2100 izvodov v srbohrvaškem jeziku — Glasilo dobijo člani podjetja, upokoјenci in štipendisti brezplačno.

Po mnenju Republiškega sekretariata za informiranje z dne 1. marca 1991, št. 23—91 je glasilo oproščeno plačila temeljnega prometnega davka od prometa proizvodov.

UGOTAVLJANJE PRESEŽNIH DELAVCEV

Delavski svet je sprejel **pravilnik o ugotavljanju in razreševanju presežnih delavcev**. S sprejemom tega akta so podani pogoji, da bo podjetje pričelo z ugotavljanjem presežnih delavcev. Pravilnik vsebuje predvsem postopke ugotavljanja začasnih in trajnih presežkov, pooblašča določene delavce za vodenje postopkov, določa vsebino programov za razreševanje presežkov ter kriterije za ocenitev presežnih delavcev.

Obseg presežnih delavcev ugotovi generalni direktor, kar mora utemeljiti v predlogu programa, ki ga sprejme delavski svet. Pri obravnavanju viškov se delavci obravnavajo individualno in se v skladu z možnostmi skuša najti najustreznejše rešitve.

S pravilnikom je določeno, da se začasni presežki ugotavljajo po pravilniku, če preneha potreba po večjem številu delavcev, v posameznih primerih pa šele, če delavec ne bo imel dela več kot 30 delovnih dni. Za krajše obdobje se razporedi na čakanje na delo delavec, ki nimá dela in se postopek ugotavljanja ne izvaja.

Obstoj trajnih presežkov delavcev se praviloma ugotovi v planskih aktih, med letom pa s programom, ki ga na predlog generalnega direktorja sprejme delavski svet. Pri sestavi programa sodeluje tudi sindikat.

Na podlagi sprejetega programa se rešujejo viški delavcev na načine, kot določa zakon. O rešitvi izda generalni direktor ustrezni sklep.

Presežni delavci se razvrstijo v liste presežnih delavcev po stopnjah strokovne izobrazbe, ki se zahteva za delovno mesto. Točkuje se dejanska izobrazba delavca, delovna uspešnost, skupna delovna doba in delovne izkušnje v podjetju, zdravstveno stanje in socialne razmere. Točke pa se odštevajo tistim, ki imajo možnost pridobivanja sredstev izven delovnega razmerja.

Najugodnejša naj bi bila rešitev delavcu z največjim številom točk, delovno razmerje bo torej najprej prenehalo tistemu, ki bo dosegel najmanjše število točk.

In kakšne so možne rešitve presežnih delavcev po zakonu?

Začasni presežki (če preneha potreba po delavcu za 6 mesecev ali manj)

- časna razporeditev na drugo delo, za katero se zahteva eno stopnjo nižja izobrazba oziroma časna razporeditev k drugemu delodajalcu,

- prekvalifikacija delavca oz. dokvalifikacija za drugo delo v podjetju ali pri drugem delodajalcu,

- zagotovitev nadomestila OD za čas čakanja na delo (najmanj 80 % zjamčenega OD),

- uvedba dela s skrajšanim delovnim časom vsem delavcem ali skupini.

Trajni presežki

Delo delavcu, katerega delo postane trajno nepotrebno, ne preneha, če:

- je možno razporediti delavca na drugo delovno mesto, ki ne ustreza njegovi strokovni izobrazbi, če delavec s tem soglaša,

- je mogoča dokvalifikacija oz. prekvalifikacija za drugo delo,

- če je možno opravljati delo z nespremenjenim številom delavcev v skrajšanem delovnem času (najmanj 36 ur tedensko).

Zakon tudi določa, kdaj delavcu delovno razmerje ne more prenehati:

- delavcu v času služenja vojaškega roka,

- v času odsotnosti z dela zaradi bolezni,

- nosečnici in delavki oz. delavcu v času odsotnosti zaradi porodniškega dopusta in dopusta za nego in varstvo otroka,

- članu organa upravljanja, delavskega sveta in sindikalnemu poverjeniku,

- delegatu v skupščini DPS.

Le v soglasju z delavcem lahko preneha delo:

- delavcu invalidu, ki ne izpolnjuje pogojev za invalidsko pokojnino,

- delavcu z manj kot enim letom delovne dobe,

- obema zakoncema, ki sta zaposlena v isti organizaciji,

- delavcu, katerega zakonec je kot nezaposlen prijavljen na zavodu za zaposlovanje,

- delavki oz. delavcu samohranilcu z otrokom do 2 let starosti.

Starejšemu delavcu, ki mu manjka do upokojitve do 5 let zavarovalne dobe, lahko preneha delovno razmerje le, če se mu zagotovi dokup zavarovalne dobe, če mu je zagotovljeno denarno nadomestilo do izpolnitve pogojev za upokojitev ali z njegovim soglasjem s pravico do odpravnine.

Delavcem, ki jim ni mogoče zagotoviti dela, preneha delovno razmerje po poteku 6 mesecev po dokončnosti sklepa o prenehanju. V tem času prejema delavec nadomestilo OD.

Delavcu, ki je zaposlen v podjetju najmanj 2 leti, mora to izplačati odpravnino v višini najmanj polovice njegovega mesečnega povprečnega OD za vsako leto dela v podjetju. Delavcu, kateremu se zagotovi zaposlitev drugje ali se mu dokupi delovna doba, podjetje ni dolžno izplačati odpravnine.

Na kratko naj opišemo še posledice, če delavec ne ravna v skladu s sklepom:

- če odkloni razporeditev na drugo delovno mesto oz. ustrezno razporeditev v drugi organizaciji; če odkloni prekvalifikacijo oz. dokvalifikacijo ali delo s skrajšanim delovnim časom, mu v 30 dneh po dokončnosti sklepa delo preneha.

GOSPODARJENJE Z DRUŽBENIMI STANOVANJI

Podjetje Peko Tržič je lastnik nekaj nad 200 družbenih stanovanj. Stanovanja so bila kupljena iz sredstev skupnega prihodka in dobička in se nahajajo v vseh krajih, kjer imamo proizvodne obrate. Desetina stanovanj pa je na območju prodajne mreže.

Tako imenovana družbeno najemna stanovanja so bila kupljena iz sredstev, ki so bila izdajana po takratnih predpisih in dodeljena na uporabo našim delavcem, po socialnih kriterijih. Ta stanovanja so bila prepuščena v upravljanje občinskim stanovanjskim skupnostim in podjetje praviloma ni imelo vpliva na način gospodarjenja.

Živimo v času velikih sprememb in tudi spremembe na tem področju so neobhodne in neodločljive. Že skoraj eno leto se burno razpravlja o napovedanem novem Stanovanjskem zakonu. Tudi v našem podjetju težko pričakujemo napovedane spremembe. Spremembe so nujne zaradi ukinitve financiranja preko Samoupravnih interesnih skupnosti in ukinitve strokovnih služb po občinah, zaradi razpada sistema vzdrževanja zaradi prenehanja investiranja v nove površine, nujnega lastninjenja podjetij in stanovanj, ... Pripravili smo nekaj variantnih rešitev in pričakujemo kompleksno rešitev v zakonodaji.

V mesecu marcu smo vse nosilce stanovanjske pravice, na ozemlju Republike Slovenije obvestili o pričakovanih spremembah in opravili razgovore z dvema tretjinama obveščenih. Uporabnike stanovanj smo obvestili, da jim bomo stanovanja ponudili v odkup, na podlagi pogojev, ki jih bo dopuščal novi Stanovanjski zakon. Vsi sedanji uporabniki stanovanj bodo postali najemniki teh stanovanj in z njimi bomo sklepali nove pogodbe.

Natančni pogoji bodo določeni po sprejemu novega zakona. Ocenjujemo, da bodo novi pogoji za podjetja — lastnike stanovanj zelo neugodni in zaradi tega lahko logično pričakujemo opredelitev za odprodajo.

Rezultati omenjene ankete nas bodo vodili v sprejemanje odločitev, ki naj bi bile sprejemljive za največje število bodočih kupcev.

S tem zapisom želimo predhodno informirati vse najemnike naših stanovanj da bo nova zakonodaja predpisala popolnoma nov način gospodarjenja na tem občutljivem področju in da bomo dolžni pripraviti pogoje za to v najkrajšem možnem času. Z vsemi najemniki bomo nadalje kontaktirali osebno in prepričani smo, da bomo skupno našli, za vse najsprejemljivejše rešitve.

Lojze Hostnik